

Dimitri Leue

Wij is niets

VOORWOORD VAN EEN STANDBEELD

Nooit heb ik geweten dat ik zo aanbeden werd, tot de dag waarop ik veranderde in een beeld.

Ik was me niet bewust van de wijdverspreide iconisering door de hele stad. Van het kleinste krot in de achterbuurten tot de grootste villa's op de heuvelflanken, overal was mijn afbeelding een deel geworden van het interieur. Zowel op het toilet als boven de schouw, zowel uitgeknipte foto's uit een krant als mooi ingelijste posters, iemand had duidelijk geld verdiend aan mijn snoet. Waarschijnlijk ikzelf, zonder het te beseffen.

Exodus, Koningen, Jesaja, Korinthiërs... de hele Bijbel staat vol met aanwijzingen dat afbeeldingen niet aanbeden mogen worden. Geen gouden, zilveren, houten beelden, zelfs geen tekening in het zand. Geen beelden! Aanbid geen afgoden, maar wandel in het geloof. In de middeleeuwen wilden ze de analfabeten toch iets te doen geven in de kerken en negeerden ze dit Bijbelse verbod door het huis van God vol te stouwen met beelden. De clerus was het niet eens met de pr van God. Toch had de zoon van God zelf al duidelijk gemaakt dat een gebedsplek geen bazaar mag worden. Tijdens de beeldenstorm leefden de puriteinen zich flink uit. De gipsonthoofdingen waren talrijk. Net als het bekladden van prachtige portretten. Alsof de personen op de schilderijen anoniem wilden blijven. Het tegendeel is waar, het waren vaak gulle schenkers die wilden dat iedereen wist dat ze gulle schenkers waren. Ben ik zo'n gulle schenker? Aan mijn stad, mijn stedelingen? Mijn, mijn? Het ego spreekt zichzelf niet vaak tegen, toch tik ik mij hier even op de vingers. De stad is niet van mij. Net zomin

als kinderen van hun ouders zijn. En daar springt het tweede gebod door mijn hoofd: vader, moeder zult gij eren. Niet doen! Ik weet dat ik al dat aanbidden niet heb verdiend. Ik verlangde ernaar tijdens mijn leven en vind het lachwekkend na mijn dood.

Was ik te veel met mezelf bezig geweest om de liefde te voelen van zovelen? Ik voelde me onbegrepen en verbitterd. Ik waande me omringd met ondankbaren. Ondanks mijn intelligentie en mensenkennis moet ik een lacune toegeven in het gebied van de emoties. Ik heb ze, denk ik. Allemaal, voor zover ik weet. Emoties. Waardoor ik veronderstelde dat ik ze kon herkennen bij anderen. Hoe fout van mij? Uitgaande van het idee dat iedere mens vrijwel hetzelfde functioneert als ik, een fout die iedereen weleens maakt, bracht mijn overlijden heel wat verrassingen teweeg. Ook na mijn dood bleef ik de ontdekker die ik altijd geweest was. Je leeft maar één keer. Sterven doe ik dagelijks. De pijn van het afscheid slijt niet. Omdat de liefde nog steeds voelbaar is. Mijn god, wat houden ze van mij. Wat had ik hun liefde graag beantwoord. De gemiste kansen. Ik had zoveel mensen gelukkig kunnen maken. Ik koos ervoor om mijn aandacht en mijn geld in de bodemloze put van mijn huwelijk te storten. Sta mij toe mijn buitenechtelijke escapades te categoriseren onder de noemer van huwelijk. Je kan moeilijk over iets buitenechtelijks spreken als er geen binnenechtelijk tegenover staat. Meestal zorgen de problemen binnenskamers voor het per uur huren van kamers. Om zomaar eens een probleem te benoemen: mijn vrouw. Ze verweet me dat we de stad der steden verlaten hadden voor dit hol. Haar vriendenkring, haar zangcarrière. *Carrière* in het Frans is een groeve. Zo wisselde ze de ene carrière voor de andere. En die groeve was ook al gauw een doodlopend spoor. Onder de grond was ik succesvoller. De oppervlakte is alleen maar wat het is. De ondergrond is een en al mysterie. Een plaats kan er veelbelovend uitzien om te gaan graven, en niets opleveren.

Zo was het ook met mijn huwelijk. De eerste maanden vond mijn pikhouweel niets dan goud. Uiteindelijk raakten al mijn graafmachines verstopt met dampende modder. De frustratie van mijn vrouw was als een gezwel dat almaar groter werd, en 's nachts, wanneer ik naast haar lag, kwam het tussen ons in liggen, schuurde het zijn klamme koelte tegen mijn rug aan. Ik kocht een borstel met een lange steel om 's ochtends onder de douche dat kleverige gevoel van mislukking van mijn rug te schuren. Tegen de middag waren de rode strepen op mijn rug verdwenen en voelde ik de angst opborrelen om 's avonds weer aan te schuiven aan de tafel der verwijten, de disdis. Ik probeerde gekke bekken te trekken naar de hond, maar die had meer interesse in onze kamerlinde. Ik verklaarde mijn echtgenote elke dag mijn liefde. Eerst oprecht, dan routineus en op het einde haast ironisch. Ik kan niet zeggen dat mijn dood een bevrijding was, er was nog voldoende licht aan het einde van de tunnel, nog voldoende goud in de tunnel, maar een straf was het ook niet.

Nu maak ik weer dezelfde fout. Het lijkt alsof dit verhaal over mij gaat. Ik kan het niet laten om mijzelf op de voorgrond te plaatsen. Mijn naam zal vaker vallen dan ik wens. Ik ben dan ook de stichter van het hoofdpersonage van dit verhaal. Flamont. Zo heette dit gebied al voordat ik mijn eerste pikhouweel in de grond sloeg. Ik gaf het dorpje dat een stad werd dezelfde naam. Flamont. Ik had het Rigurson kunnen noemen. Robstad. Mijnegem. Dat deed ik niet. Het was Flamont en het bleef Flamont. Geschiedkundigen brengen het terug tot 'goudgele berg', maar dat lijkt me onzin. Hoe zou het anders kunnen dat ik de eerste was die deze plek ontgon? Met zo'n naam zouden anderen toch ook al een kijkje hebben moeten nemen onder de aardkorst? Waarschijnlijk refereert de naam Flamont aan het fluiten van de wind tussen de rotsspleten. Fluitende berg. Aan de oostkant, vanwaar je de zee kan zien, een zilveren lijn die de hemel van de aarde scheidt, is er

een rots in de vorm van een aardbei. Zonder kroontje. Maar met de nodige fantasie, of een minieme oogafwijking, zie je een grijze aardbei zo groot als een ongeschoren schaap. Als je daarop gaat zitten en de wind komt uit het binnenland, dan hoor je hoe de lucht de spleten aftast van de rotswanden achter je, hoe de wind klank schraapt van de stenen, en daar zittend op die aardbeirots kan je dan een drieklank horen. Een akkoord. De natuur blaast je geluk in het oor. Als het uitzicht niet zo mooi zou zijn, zou je je ogen sluiten.

Wanneer ik het over Flamont heb, heb ik het dus niet alleen over het stadje, maar ook over de omgeving. De Fluitberg, de bossen rondom, de oude mijnsite, de Schreef, het riviertje dat uit de Fluitberg richting de zee trekt, de velden, Rigursonheuvel en aan de andere kant, Muggem. Rigursonheuvel, ja, dus toch. Net als Rigursonlaan, Rigursonplein, Rigursonschool en Rigursonpark draagt dat omhoog springende stukje land mijn naam. Ze stonden erop. Het was een eerbetoon en ik heb niet heel hard mijn best gedaan om het tegen te houden. Op Rigursonheuvel bouwde ik mijn huis. Met zicht op de Fluitberg en de mijn, maar ook op het stadje langs de zuidkant en Muggem aan de noordkant. Uiteraard met een verwarmd zwembad, waarvan het uiteinde samenvalt met de klif. Heerlijk was het om in het dampende water naar beneden te kijken. De straatverlichting van Flamont, die een duidelijk patroon vertoonde, rode lichtjes van de landingsbaan die als een stippe lijn naar de sporadische lichtjes en vuurtjes van het voetvolk, de gravers, de kruipers, de mollen, leidden. De mollen van Muggem woonden tussen de oude mijn, Rigursonheuvel, de luchthaven en twee molshopen, terrils, zelfgefabriceerde aardbollen, die Moeder Aarde voorzagen van een volle boezem. Ik hoorde hoe het zwembad het water filterde, zachte deiningen doordat ik met mijn platte hand op het wateroppervlak probeerde te drijven. Binnen had ik een platenspeler laten draaien, een naald zocht tussen de groeven van vinyl naar het

genie van Bach. Johann Sebastian klaterde harder dan het water. Tussen de vierkante blauwe tegeltjes van mijn overmaatse baarmoeder zitten er af en toe echt gouden verscholen. Wanneer ik met een helikopter over mijn zwembad vloog, zag ik dat ze een sterrenbeeld vormden. Orion. Ik was niet tevreden met mijn sterrenbeeld, dus verzon ik er zelf een. Wie is er nu graag maagd? Maagden worden geofferd. Maagden kijken uit naar iets. Ik ben geen uitkijker. Belever, doener, zoeker, dat ben ik. Daar zijn helaas geen sterrenbeelden van. Orion leek me het actiefste sterrenbeeld te zijn dat aan ons firmament fonkelt. De boog in de hand. De eeuwige zandloper. Contradictie. Hoe kan iets wat de tijd beperkt, eeuwig zijn? Geen zand loopt door zijn gordel, drie puntjes die... maar dromen. Een eeuwige droomstroom voor mensen die zich aan hem vergapen. Bovendien is het mijn tweede naam. Orion. Nu weet ik dat het sterrenbeeld bij me past. Ik voel hoe mensen mij hun wensen toevertrouwen, hun verlangens projecteren op mij. Ik ben hun dromenjager en omdat het toeval af en toe raak schiet, dicht men mij wonderen toe.

Grappig dat ik vertelde dat ik een beeld ben, want als ik iets niet meer ben, is het dat. Geest ben ik. Nooit geloofde ik in geesten, tot ik er een werd. Nu pas besef ik wat geesten zijn. Aanwezigheden die niet meer zijn. Soms dool ik in een warm, zacht niets, waar ik mij een glimlach voel, om dan op te poppen in een huiskamer van iemand die ik niet ken. Want overal waar men aan mij denkt, ben ik, voel ik, zie ik, weet ik. De eerste weken na mijn dood was ik op duizenden plaatsen tegelijk, de prikkels waren niet bij te houden. Dan werd het rustiger. Nu kan ik een voor een ieders lijden voelen.

Bijna in alle huizen hangt mijn portret aan de muur, naast dat van de familie en de vrienden.

Iedere keer wanneer iemand echt naar mij kijkt, echt aan mij denkt, ben ik er, vervolgens zak ik weer weg. Mensen zetten kaarsjes voor me neer. Niet echt voor mij, meer voor henzelf.

Ze wensen via mij geluk te bekomen in de vorm van rijkdom. Gouden Robbert Orion Boris Rigurson, de goudzoeker, de geluksvinder, de wonderboy. Op het Rigursonplein staat mijn gouden standbeeld. Kin iets naar boven, blik gericht op het stadhuis, ontworpen door de geweldige Andrei Dostat, mijn vriend, die weet dat ik niet meer leef maar ervan overtuigd is dat ik nog ben. Mijn rechterknie is gebogen. Met mijn linkerhand leun ik op een pikhouweel, waarin mijn initialen staan gekerfd. Ik draag mijn overall, zoals altijd, het donkerblauw is nu zuiver goud. Het beeld is op ware grootte, de arduinen sokkel is niet meer dan een halve meter hoog. Mensen kunnen bij mij op de foto komen staan. En dat doen ze ook. Trouwers, toeristen, jongeren en vooral ouderen. 's Avonds worden zwervers die mijn sokkel als zitplaats en mijn benen als leuning gebruiken weggejaagd, de mensen willen hun geluksbrenger niet delen. Dagelijks worden er bloemen gelegd. Men klimt op de sokkel en aait mijn pikhouweel. Hij blinkt als de zon. Duizenden handjes wrijven over deze vermeende toverstok. Souvenirkraampjes verkopen halskettingen met een gouden pikhouweel eraan. Talisman van de Flamontenaren. Iedere keer als iemand aan zo'n ketting komt, ben ik er. Ik hoorde hoe een vrouw mij vroeg om haar zoontje te redden dat op sterven lag. Ik was erbij toen het kind genas, ik deed niets, maar ik was erbij. Ik was getuige van de verering die volgde. De toegedichte toverkracht voelde ik niet. Ik ben een halfgod, die bestaat en blijft bestaan, omdat mensen in hem geloven. Ik verlang er soms naar om weer glimlach te zijn, maar men gunt mij geen rust. Men blijft mij betrekken in hun leven, waar ik niets aan kan veranderen. Ik weet wat zich binnenskamers afspeelt in deze stad, want ik ben overal bij. Wie kan u beter de geschiedenis vertellen van Flamont dan ik? Ik weet hoe een houten barak ontplofte tot een stad van 370.000 mensen. Ik weet ook hoe het afloopt. Helaas.

www.leue.be

© 2022 Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Dimitri Leue

Vertegenwoordiging in Nederland
New Book Collective, Amsterdam
www.newbookcollective.com

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Eerste druk februari 2022

Omslagontwerp: Herman Houbrechts
Omslagbeeld: Diego Franssens
Auteursfoto: Wim Van Eesbeek
Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 3684 7
D/2022/0034/136
NUR 301